

Plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsvansker

Det å gi barn og unge trygge og gode oppvekstvilkår er en av samfunnets og Averøy kommunes viktigste oppgaver. En god barndom gir et godt grunnlag for et godt, innholdsrikt og meningsfullt livsløp.

Innhold

.....	1
Bakgrunn.....	3
Formål.....	4
Tidlig innsats	5
Omsorgssvikt	5
Atferdsvansker.....	6
Forebyggende arbeid.....	7
Risiko og beskyttelsesfaktorer	8
Risikofaktorer.....	8
Beskyttelsesfaktorer	8
Forebyggende tiltak – tre nivå	10
Universell forebygging	10
Selektert forebygging.....	11
Indikert forebygging	11
Samarbeid og samhandling.....	11
Nasjonale forhold	12
Samarbeid i Averøy kommune.....	13
Oversikt over ansvarsområder, tiltak og tilbud hos etater, avdelinger og fagpersoner og hvordan disse er organisert.	14
Forebyggende tiltak i Averøy kommune fordelt etter tiltakspyramiden.	15
Utviklingsarbeid i Averøy kommune.	21
Vedlegg som skal være med i planen	23

Bakgrunn

Barnevernsreformen trådte i kraft den 01.01.2022. Reformen regulerer først og fremst barnevernet, men målet i reformen blir kun oppnådd ved samhandling hos alle som er involvert i barn og unges oppvekstmiljø i kommunen. Reformen flytter mer ansvar over til kommunene på barnevernsområdet. Hovedmålet er å bidra til å styrke det forebyggende arbeidet i kommunen. Barneverns- og oppvekstreformen handler om å øke fagfolks kunnskap slik at de tidlig oppdager barna som har behov for hjelp. Overordnet mål med reformen er å vri kommunens ressursbruk fra spesialiserte og dyre tiltak i barneverntjenesten, inkludert fosterhjem og institusjon, til forebygging og tidlig innsats i lokalmiljøet.

For å nå målene i reformen er det nødvendig med endringer i hele oppvekstsektoren, derfor blir reformen også kalt en oppvekstreform. Hovedårsaken til at barnevernsreformen ble til en barneverns- og oppvekstreform, er at det er umulig å lykkes med å skape gode oppvekstvilkår for alle barna, og bistå de mest risikoutsatte uten å ta tak i hele oppvekstsektoren. Kommunes ansvar for å forebygge omsorgssvikt og utvikling av atferdsvansker hos barn er beskrevet i Lov om barneverntjenester.

Det følger av barnevernsloven § 3-1 første ledd at det er kommunen som har ansvaret for å forebygge omsorgssvikt og adferdsvansker. Barneverntjenesten har ansvar for å gi hjelp, omsorg og beskyttelse når det er nødvendig på grunn av barnets omsorgssituasjon eller atferd. Barneverntjenesten skal sette inn tiltak tidlig for å forebygge alvorlig omsorgssvikt og atferdsvansker.

Videre står det:

«Kommunen skal fremme gode oppvekstvilkår gjennom tiltak for å forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker. Kommunen skal sørge for å samordne sitt tjenestetilbud til barn og familier» [Barnevernsloven](#)

I samme lov beskrives også at kommunestyret skal vedta en plan for kommunes arbeid for å forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker. Kravet om en slik plan var gjeldene fra 01.01.2022.

Formål

Formålet med denne handlingsplanen er å beskrive offentlige tjenesters arbeid/tiltak for å forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker i Averøy kommune. Denne planen er den første som Averøy kommune har utarbeidet, dette etter en kartlegging av hvilke tjenester i kommunen som bidrar i forebygging av at barn og unge utsettes for omsorgssvikt og/eller utvikler atferdsvansker.

Det ble satt ned en arbeidsgruppe som fikk som mandat til å utarbeide en plan for kommunens arbeid for å forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker. Planen beskriver det forebyggende tilbudet og er et viktig verktøy for å sikre forpliktende og systematisk innsats ved å legge til rette for helhetlige tjenester. Planen synliggjør beskyttelsesfaktorer og risikofaktorer, og beskriver kommunens overordnede mål og strategier for det helhetlige tjenestetilbudet.

Planen beskriver også hvordan ansvaret er fordelt mellom etatene/avdelinger/fagpersoner og hvordan ulike etater/avdelinger/fagpersoner skal samarbeide i Averøy kommune. Planen bidrar til god oversikt, som vil brukes videre til å vurdere hvordan kommunen skal endre eller utvikle sine tjenester.

Planen må sees i sammenheng med flere av kommunens eksisterende planer. *Plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsvansker*, inngår som en del av kommunens helhetlige oppvekstplan.

I [oppvekstplanen 2022-2025 for Averøy kommune](#) står det

«Formålet med Oppvekstplanen er å se de helhetlige og lange linjene i oppvekstsektoren, og gjennom dette ta de rette strategiske valgene for på den måten å tilrettelegge for best mulige oppvekstsvilkår for alle barn og unge i kommunen»

Tidlig innsats

Tidlig innsats er et viktig begrep i arbeidet med barn og unge. Det innebærer forebygging på et tidlig tidspunkt i livet, tidlig innsats i en problemutvikling eller rask behandling når problemer oppstår eller blir avdekket. Grunnlaget for god helse og utvikling dannes tidlig i livet.

Foreldre og andre omsorgspersoner spiller den viktigste rollen i barns oppvekst. Foreldrenes evne til å yte omsorg og samspillet mellom barn og foreldre har stor betydning for barns utvikling og hvordan de mestrer utfordringer i livet. Arbeid med barn og unges oppvekstmiljø bør derfor i stor grad involvere foreldre. Forebyggende innsatser rettet mot familien kan omfatte tiltak for å styrke foreldreskap, foreldrestøtte og tiltak for å redusere belastninger eller konflikter i familier.

Averøy kommune har foreldrestøttene tiltak som satsningsområde og har implementert metoder som ICDP foreldregruppe og Robuste barn/Robust ungdom.

Omsorgssvikt

Barn har rett til en oppvekst med trygge rammer, men ikke alle voksne klarer å gi den omsorgen, tryggheten og sikkerheten barn trenger og gjennom det utsetter barnet for omsorgssvikt.

Omsorgssvikt kan vises på flere måter ifølge Bufdirs definisjoner:

- Når barnet ikke får dekket sine behov.

Omsorgssvikt er når barnet ikke får dekket fysiske, psykiske eller følelsesmessige behov, og barnet ikke får den omsorgen og beskyttelsen det trenger hjemme.

- Foreldrenes egne utfordringer.

Omsorgssvikt kan skyldes psykiske problemer hos foreldre, eller det kan handle om alkohol- eller rusmisbruk, eller kriminalitet. Noen barn kan også oppleve at foreldrene har en så omfattende konflikt seg imellom at omsorgssituasjonen blir skadelidende. Andre barn opplever å bli utsatt for fysisk vold, eller de kan oppleve at far, mor eller søsken blir utsatt for vold.

- Mestrer ikke grunnleggende omsorg.

Noen foreldre mestrer ikke den helt grunnleggende omsorgen, som å gi barnet godt stell, nok mat og nok klær, og setter dermed barnet i en situasjon preget av vanskjøtsel. Andre foreldre utsetter barnet for psykisk mishandling. Noen foreldre forgriper seg seksuelt på eget barn, eller lar andre voksne forgripe seg seksuelt på barnet.

- Mestre barn med særskilte behov.

Enkelte foreldre kunne ha mestret et barn med vanlige omsorgsbehov, men mestrer ikke et barn med særskilte behov, for eksempel barn som har nedsatt funksjonsevne eller psykisk eller somatisk sykdom. Barn kan også utvikle eget rusmisbruk eller andre problemer som gjør det vanskelig eller for krevende for foreldrene å ta godt nok vare på dem.

Omsorgssvikt er når barnet ikke får dekket fysiske, psykiske eller følelsesmessige behov, og barnet ikke får den omsorgen og beskyttelsen det trenger hjemme (bufdir.no).

Atferdsvansker.

Atferdsvansker kan komme til uttrykk på ulikt vis, men beskrives av ulike faginstanser med kjennetegn som ulike former for regelbrytende- eller utagerende atferd. Atferden gjentas over tid og er tydelig utenfor det som vurderes som sosialt akseptabelt. Barne- og ungdomsårene er preget av store følelsesmessige og sosiale endringer og det er særlig i disse årene at atferdsvansker kan oppstå. Oppfølgingsstudier viser at tidlige atferdsvansker hos barn utgjør en risikofaktor for mange psykiske, fysiske og sosiale problemer blant ungdom og voksne (Folkehelseinstituttet 2020).

Atferdsvansker eller atferdsforstyrrelser hos barn og ungdom kjennetegnes av ulike former for regelbrytende eller utagerende atferd. Atferden gjentas over tid og er tydelig utenfor det som vurderes som sosialt akseptabelt. Begrepet antisosial atferd brukes dersom denne atferden er svært alvorlig (Oslo-universitetssykehus.no).

Å oppleve vold, overgrep og omsorgssvikt påvirker følelser, utvikling og helse. Barn og unge reagerer ulikt på belastninger. Noen barn/ungdommer utvikler tydelige traumesymptom

eller psykiske helseplager. Andre kan utvikle mere diffuse tegn og signal. Konsekvenser av traume trenger ikke komme til syne med en gang, men kan utvikle seg over tid.

Ved mistanke om vold, overgrep eller omsorgssvikt, har alle tjenester meldeplikt til barneverntjenesten. Det er barneverntjenesten som skal gjennomføre undersøkelse og vurdere eventuelle tiltak. Ved psykiske reaksjoner etter traume kan det være behov for oppfølging i kommunale tjenester eller spesialisthelsetjenesten.

Forebyggende arbeid

Flere virksomheter, tjenester, lag og foreninger er alle gode bidragsytere for å forebygge atferdsvansker og omsorgssvikt hos barn i Averøy. Barnehager og skoler er våre viktigste arenaer for forebygging. Gode lek- og læringsmiljø med kompetente voksne bidrar til en grunnleggende trygghet, livsmestring og tilhørighet. Å sikre gode omsorgspersoner, gode barnehager og gode skoler er derfor de viktigste tiltakene for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer.

Forebygging rettet mot barn og unge handler først og fremst om å legge til rette for et godt oppvekstmiljø for alle. Dette handler både om informasjons- og holdningsarbeid, samt konkret arbeid for å skape gode, trygge lokalsamfunn ([regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)).

I det forebyggende arbeidet skal kommunen ta utgangspunkt i kunnskapsbasert praksis, som viser at tidlig innsats må baseres på blant annet kunnskapen om risiko- og beskyttelsesfaktorer.

Risiko og beskyttelsesfaktorer

Kunnskapsmodellen «barns behov i sentrum» beskriver hva slags behov som kreves dekt for at barns skal ha en sunn utvikling. Når behovene, av ulike årsaker, ikke dekkes innebærer dette en risiko i barns utvikling. (NOU 2023: 24)

Risikofaktorer innebærer egenskaper eller eksponeringer som leder til økt sannsynlighet for negativ utvikling i form av sykdom, skade, mangelfull mestring ol.

- Skadelig omsorg
- Vold og alvorlige krenkelse
- Emosjonell utilgjengelighet/fjernhet hos foresatte
- Alkohol og rus under graviditet
- Foresatte med psykiske lidelser eller rusmisbruk
- Utviklingsvansker som ikke blir forstått eller hjulpet
- Skadelig psykososialt miljø i barnehage og skole
- Skadelige strukturelle betingelser (mangler i boforhold, relativ fattigdom, multistressende miljø)

Beskyttelsesfaktorer er faktorer, både individuelle, relasjonelle eller miljømessige, som bidrar til positiv utvikling for barn og unge.

- Barnet har aldersadekvat eller bedre fungering på samtlige kompetanseområder; kognitivt/språk, atferd/moral, emosjonelt, sosialt og motorisk
- Barnet har venner/tilhører et sosialt felleskap
- Fra 8-års alder; barnet har en hobby, fritidsinteresse – opplever mestring

- Barnet tilpasser seg godt til barnehage og skole, innordner seg rutiner, godtar grensesetting, er sosialt inkludert og har gode skoleprestasjoner.
- Fra 10-års alder; barnet karakteriseres av optimisme, positivt selvbilde, lett å like, sosial av natur. Omsorgspersonene har god omsorgsutøvelse.
- Foreldre som er godt integrert i samfunn og er i jobb/utdanning, har god fungering og sosialt nettverk

(Kvello 2015, «Barn i risiko»)

Utenfor-regnskapet KS (Kommunesektorens organisasjon) har i sitt «Utenfor-regnskap» laget en liste over grupper det er ekstra viktig å hjelpe.

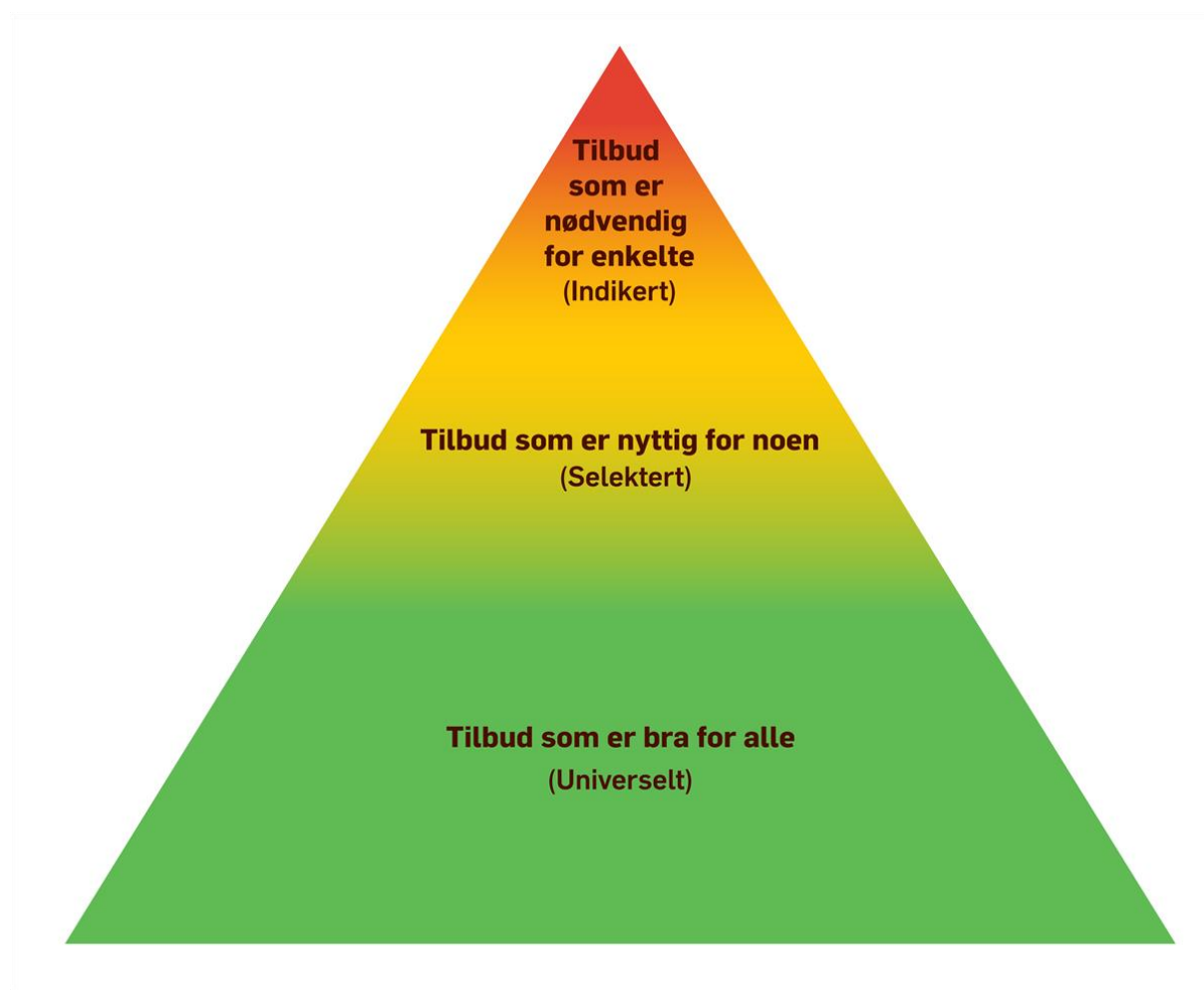
- Barn i lavinntektsfamilier, enten norskfødte med innvandrerforeldre eller der begge foreldre er uføre eller på sosialhjelp.
- Unge som ikke fullfører videregående skole innen fem år
- Barn med hjelpetiltak i barnevernet
- Barn av foreldre med psykiske lidelser eller rusproblemer
- Barn diagnostisert med angst, depresjon eller atferdsvansker Innsats ovenfor disse gruppen vil i stor grad samsvare med de tidligere nevnte risikofaktorene.

(Anne-Kristin Imenes og Øyvind Kvello, Slik kan kommunen hjelpe barn, unge og familier på best mulig måte, Psykologisk.no 21.11.2022)

Forebyggende tiltak – tre nivå

Det kommunale ansvaret for forebygging av omsorgssvikt og atferdsvansker omfatter både generelle og forebyggende tiltak (universell forebygging), tiltak som er rettet mot bestemte grupper (selektiv forebygging), samt indikerte tiltak/behandling, som barneverntjenesten, fastlege og spesialisthelsetjenesten har ansvar for. En slik inndeling har ofte glidende overganger og noen tiltak vil passe under flere kategorier. Vi deler forebyggende tiltak inn i tre ulike nivåer: universell, selektert og indikert.

Universell forebygging: Begrepet brukes om tilbud som er bra for alle i kommunen.

Innsatsen rettes mot alle barn og unge, og skal hindre at problemer eller negativ utvikling oppstår. Dette vil være tiltak som er rettet mot alle barn, unge og foresatte og som styrker beskyttelsesfaktorene.

Eksempler på dette er barnehager, skoler, helsestasjon, fastlege, ferieaktiviteter, nærmiljøanlegg, frivillige organisasjoner med mer.

Selektert forebygging: Begrepet brukes om tilbud som er nyttig for noen. Innsats som retter seg mot grupper av barn og unge hvor det finnes risiko for at vansker kan oppstå eller hvor det er tendenser til vansker. Dette vil være tiltak rettet mot barn og unge med forhøyet risiko, før symptomtrykket blir så stort at det påvirker barns utvikling. Slike tiltak skal motvirke negativ utvikling hos barn og unge og/eller deres foresatte.

Eksempler på dette er fastlege, Psykisk helsetjenester for barn og ungdom, Kommunepsykolog, PPT og familievern

Indikert forebygging: Dette er tilbud som er nødvendig for enkelte. Innsats som forsøker å hindre, snu eller begrense konsekvenser av et etablert problem eller negativ utvikling som har oppstått. Dette vil være tiltak som retter seg mot barn, ungdom og foresatte med utfordringer som har påvirket barns utvikling negativt.

Eksempler på dette kan være støttekontakt, avlastning, kontakt med barneverntjenesten, behandling hos BUP, barnekoordinator med mer.

(rundskriv Q-16/2013 og Buf-dirs tjeneste katalog – hjelpetiltak).

Samarbeid og samhandling

I mange tilfeller er det klart hvilken velferdstjeneste som har ansvar for å samordne tjenestetilbudet, for eksempel når en tjeneste har mest å gjøre med barnet eller ungdommen.

Barnet/ungdommen skal få mulighet til å uttrykke sitt syn om hvilken tjeneste som skal samordne i deres sak. Vurderingen bør være basert på en konkret vurdering av hva som er til det enkelte barns beste, og tjenestene bør legge vekt på hva barnet og foresatte mener.

Samordningsplikten endrer ikke den enkelte tjenestes beslutningsmyndighet i faglige spørsmål. Betydningen av samhandling understøttes i nasjonale tverrsektorielle

retningslinjer og veiledere (*Nasjonalfaglig retningslinjer for tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge, og Samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier*).

Tjenestene for barn, unge og familier er organisert i ulike etater, dette gjelder også forebygging. Alle kommunale enheter som jobber med barn, unge og familien for øvrig, har et felles ansvar for å fremme helse og trivsel. Videre har kommunens ansatte ansvar for å oppdage når barn og unge står i fare for, eller er i ferd med, å utvikle psykiske vansker eller andre utfordringer. For å gjøre dette må tjenestene ha et godt samarbeid på tvers av etatsgrenser.

Reformen poengterer at riktig tiltak er viktigere enn hvem i kommunen som gir tiltaket, og reformen understreker at samhandling på tvers av etatene vil være avgjørende for å komme tidlig inn med effektiv hjelp.

Nasjonale forhold

Det har de siste årene vært vedtatt ulike lovendringer og reformer som alle har til hensikt å bidra til at kommunenes helhetlige tjenesteyting forbedres, slik at man sikrer gode og virksomme tjenester og tiltak. Fra 1. august 2022 ble det gjort endringer i 11 velferdstjenestelover etterfulgt av den nasjonale veilederen [Samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier](#).

Samordningsplikten gjelder når tjenestene har plikt til å samarbeide på individnivå for å sikre et helhetlig og samordnet tilbud, med tydelig avklaring av hvilken kommunal tjeneste som har hovedansvaret for samordningen av tjenestene. Det er kommunen, ikke den enkelte kommunale tjeneste som har en samordningsplikt. Regjeringen har lagt til rette for å tydeliggjøre kravene til den tverrfaglige samhandlingen gjennom endringer, krav, faglige føringer og reformer. Blant annet er det vedtak at alle kommuner skal ha egne barnekoordinatorer fra 01.08.2022, som skal sikre at tjenester til barn, unge og deres foresatte blir godt koordinerte.

Samarbeid i Averøy kommune

I Averøy kommune gjøres det et godt arbeid i å følge opp barn og familier med utfordringer i dag, men det er behov for mer inngående kompetanse rundt forebygging av atferdsvansker og omsorgssvikt. Det er viktig å sikre at barn og familier får god oppfølging uavhengig av hvor behovet blir oppdaget.

Som beskrevet i tiltakstabellene så har Averøy kommune flere typer drøftingsarenaer, hvor saker kan diskuteres anonymt eller det innhentes samtykke for å utveksle informasjon på tvers av fagmiljøer. Her kan flere fagmiljøer bistå med kompetanse og samarbeide for å finne løsninger på tvers. Det er verdt å nevne det tverrfaglige samarbeidsmøtet “Sammen for barna” som er et godt etablert møtepunkt mellom familie, barn/ungdom, helsestasjon, barnevern og alle som har med barnet å gjøre. Dette er et samarbeidsmøte som har fokus på i finne gode løsninger som er til barna og familienes beste så tidlig som mulig.

Det er også etablert et samarbeid mellom psykisk helse- og rus for voksne og helsestasjon-skolehelsetjenesten i Averøy kommune. Samarbeidsmøtene har som mål å rutinemessig, og med samtykke, samarbeide i saker der barn er pårørende av alvorlig psykisk syke.

Kommunen jobber for tiden med å bygge opp et psykisk helseteam for barn, unge og deres familier. Her jobbes det med en [Samhandlingsmodell](#) for Averøy kommune, der det også vil utarbeides samarbeidsavtaler og tverrfaglige møter for å bygge laget rundt barna. I tillegg er det ønskelig at de skal ha et særlig ansvar for at overnevnte rutiner implementeres i kommunen. I forbindelse med utviklingen av psykisk helseteam har Averøy kommune satset på en større kompetanseheving for kommunalt ansatte. Dette involverer opplæring på tvers av avdelinger. Målet er å sikre felles møteplasser, skape et felles språk og forståelse for hverandres fagfelt, samt styrke samarbeidet på tvers av ulike enheter og instanser.

Averøy kommune er i gang med en viktig omorganiseringsprosess. Dette innebærer at fra nyåret vil blant annet helsestasjonen og psykisk helse bli organisert i samme enhet. Dette vil ikke bare lette samarbeidet mellom ulike enheter og instanser, men også styrke kommunens evne til å håndtere utfordringer knyttet til for eksempel psykisk helse på en enhetlig måte.

Når det gjelder samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten og kommunen, er Averøy kommune med på samarbeidsprosjektet Barn- og unges helsetjeneste. Denne satsingen består av sju samhandlingsforløp for de vanligste psykiske plagene hos barn og unge. Forløpene fungerer som et kart over tjenestene og skal gi brukere og fagpersoner bedre oversikt over ansvarsområder og roller. Det finnes et eget forløp som omhandler vold, overgrep og omsorgssvikt, som det er relevant å kjenne til. [Barn - og unges helsetjeneste](#)

Oversikt over ansvarsområder, tiltak og tilbud hos etater, avdelinger og fagpersoner og hvordan disse er organisert.

Vi har, etter beste evne, forsøkt å skaffe oss en oversikt over tilbud og tiltak som finnes på de ulike nivåene i egen kommune.

De fleste barnevernsundersøkelser er knyttet til utfordringer i foreldrerollen eller foreldrenes egne utfordringer som voksne. Et av de viktigste grepene for å forebygge at barn blir utsatt for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker er å styrke og hjelpe foreldrene.

Denne planen har kun sett på tjenester til barn eller til voksen i foreldrerollen, men vi ser at mange utfordringer i familier er knyttet til de voksnes egne problemer og det er derfor behov for å knytte oppfølgingen av sårbare voksne, tettere til forebygging for barn og unge. Denne listen er utarbeidet etter arbeidsmøte med alle inviterte fra referansegruppen.

Forebyggende tiltak i Averøy kommune fordelt etter tiltakspyramiden.

Tiltak for alle (universelt)	Beskrivelse	Ansvar
Barnehage	Redusert foreldrebetaling	Kommune
Bibliotek	Lån av bøker/kan bruke datamaskin.	Kultur, idrett og fritid
Fraværspan	Oppfølgingsplan ved for høyt fravær hos elever	Skole og utdanning
Frivilligheten	Ulike aktiviteter og mulighet til lån av turutstyr, ski osv.	Frivilligheten i Averøy kommune
ICDP	Foreldreveiledningsprogram	Helse og omsorg
Kontantkassa	Tilskudd til fritidsaktiviteter, turer og utstyr.	
Leksehjelp	4. - 7.trinn får hjelp med lekser	Skole og utdanning
Mange ulike fritidsaktiviteter	Fysisk og sosial trening. Utvikling av barn og ungdoms interesser.	Ulike idrettslag og organisasjoner.
Robust ungdom	Folkehelse og livsmestring, ungdomsskolen	Skole og utdanning
Robuste barn	Folkehelse og livsmestring, 1. - 4. trinn	Skole og utdanning
SFO	SFO skal legge til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesser hos barna, og gi omsorg og tilsyn.	Skole og utdanning
Inspeksjonsrutiner	Alle ansatte har informasjon om hva de skal gjøre i	Skole og utdanning

	friminutt og ved felles aktiviteter	
Gratis SFO 1. og 2. trinn	SFO skal legge til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesser hos barna, og gi omsorg og tilsyn.	Kommune
Politiet har kontortid på kommunehuset fredager fra 09-13	I samarbeid med Averøy kommune etablerer politiet et utvidet tilbud til Averøy sin befolkning. Dette vil være et lavterskeltilbud for befolkningen, som da vil kunne avtale møte med politiet. Politiet vil kunne tilby råd og veiledning i forvaltning- og straffesaker. Ordningen vil bli evaluert opp mot innhold og varighet	Møre og Romsdal politidistrikt
Skolestartundersøkelse	Helsesamtale 1.klasse	Helse og omsorg
Tannhelsetjenesten	Gratis tannhelse for alle under 18 år	Møre og Romsdal fylkeskommune
Trygge overganger	Legge til rette slik at overgangen barnehage – barneskole, barneskole – ungdomsskole og	Skole og utdanning

	ungdomsskole - videregående blir best mulig	
Ulike fritidsaktiviteter		
Kriseplan	Plan over hva man gjør ved kriser	Skole og utdanning
Felles foreldremøter	Temabaserte foreldremøter i samarbeid med FAU	Skole og utdanning
Årshjul psykisk helse	Sette fokus på psykisk helse og forebygging	Skole og utdanning
Sosialpedagogisk team	Forebyggende arbeid knyttet til skolens psykososiale miljø	Skole og utdanning

Tiltak for grupper (selektiv)	Beskrivelse	Ansvar
COS-P	Foreldreveiledningsprogram	Helse og omsorg
Delbart	Orientering om hva som er lov og ikke på nett 8. og 9. trinn	Skole og utdanning i samarbeid med politiet
Friluftsskole på sommer	Aktivitetstilbud for barn 10 – 15 år en uke på sommeren	Frivilligsentralen
Frivilligsentralen	Ulike aktiviteter for barn og ungdoms, som for eksempel; Gaming og tegning -	Frivilligsentralen
Fødselsforberedende kurs	Hvordan forberede seg til fødsel	Helse og omsorg
Helsesamtale 8. trinn	Individuell samtale med helsesykepleier med utgangspunkt i elevens behov.	Helse og omsorg
ICDP for flyktninger	Foreldreveiledningsprogram	Bolig og sosiale tjenester

Mestringssenteret UNG	Treffsted for unge med milde og moderate psykiske vansker	Helse og omsorg
Rusmøte	Orientering om rus og konsekvenser ved bruk av rusmidler	Ungdomsskolen og politiet
Sommerjobb for ungdom	Mulighet for å søke sommerjobb hos ulike avdelinger i kommunen.	Averøy kommune
Støttekontakt	Støtte og hjelp til å delta i kultur og fritidsaktiviteter	Helse og omsorg
Vekt og lengde 3 trinn	Regelmessige helseundersøkelser med målinger av høyde og vekt gir verdifull informasjon om barn og unges vekst, trivsel, helse og ernæringstilstand, og bidrar til å avdekke vekstavvik eller mistanke om sykdom som krever oppfølging eller henvisning	Helse og omsorg

Tiltak for enkelte (indikert)	Beskrivelse	Ansvar
Avlastning	For barn og unge med nedsatt funksjonsevne i familier med større omsorgsbelastning	Helse og omsorg
Barnevern	Barnevernstjenesten kan gi barn og deres familier ulike hjelpetiltak.	Helse og omsorg
Bekymringssamtaler	Samtaler for de som er i kontakt med kriminelle miljø	Politiet
BUP	Samtaler og utredning for barn og ungdom.	Helseforetaket
Familiemøtedag	Samtaler mellom foreldre, BUP og fagpersoner fra kommunen, slik at en i fellesskap kan finne ut hvilken hjelp barnet/familien har behov for.	Helse og omsorg
Familierådet	Tiltak v/barnevernet	Helse og oppvekst
Foreldreveiledning	Familieveileder	Helse og omsorg
Konfliktløsning	Mekling i straffesaker og sivile saker	Konfliktrådet
Oppfølgingstjenesten vgs	For å fange opp elever som står i fare for å droppe ut.	Fylkeskommunen
PPT	Samtaler og utredning for barn og ungdom som har ulike utfordringer knyttet opp til skole og læring.	Barnehage Skole og utdanning
Sammen for barna	Møtepunkt mellom familie, helsestasjon, barnevern og	Helse og omsorg

	alle som har med barn å gjøre. Der vi i fellesskap finner løsninger og gode råd til barnas beste så tidlig som mulig.	
Samtaler med kommunepsykolog	For ungdom som har store psykiske utfordringer akutt eller over tid. Samtaler for å vurdere videre oppmelding til for eksempel BUP.	Kommunen
Spesialpedagogisk tilrettelegging skole	Elev får tilpasset opplæring	Skole og utdanning
Støttekontakt	Støttekontakt er et tilbud til personer i alle aldre som har behov for sosialt samvær eller støtte for å delta i aktiviteter utenfor hjemmet.	Helse og omsorg

Utviklingsarbeid i Averøy kommune.

Selv om det foregår mye godt samarbeid og samhandling på tvers av enheter og fagmiljø så er det likevel muligheter for forbedringer. Gjennom arbeidet med denne planen så har det kommet frem mange gode innspill til utvikling av kompetanse, rutiner, tiltak og tjenester. Her er noen eksempler på enkle rutiner som kan hjelpe til med å avdekke og eventuelt forebygge omsorgssvikt og/eller atferdsvansker. Vi foreslår at disse implementeres.

- Rutine på legekontor og helsestasjon: Spørre om alkoholvaner hos alle gravide og hos partner. Bruke [Tweak, Audit og Dudit](#).
- Rutine i skolehelsetjeneste, PPT og barnevern: Spørre alle barn og unge om problematisk rusbruk i hjemmet og eventuelt eget alkoholbruk. Bruke [«11 på»](#), [Audit og Dudit](#).
- Rutine i skolehelsetjeneste, PPT og barnevern: Spørre alle barn og unge om psykisk og fysisk vold. Bruke [KATE](#).
- Det må utarbeides samarbeidsrutine mellom NAV og barnehage/skole: Det må være en kontaktperson hos NAV, slik at det blir lav terskel for å ta kontakt ved bekymring for barn som lever i fattigdom og kan trenge økonomisk hjelp for å gå i bursdager, delta på fritidsaktiviteter, betale SFO etc. Skole/barnehage har opplysningsplikt til sosialtjenesten ved bekymring (Opplæringsloven § 15-4 og barnehageloven § 45). Dette skal skje i samråd med foreldrene.
- Barnevernssaker prioriteres av hjelpetjenestene for å oppnå samtidighet i undersøkelsessaker. Det skal være lett å få råd, veiledning, felles konsultasjon, enkel observasjon, enkel kartlegging og enkel vurdering av om annen hjelp skal iverksettes.
- Felles samarbeidsrutine med alle fastleger: Hvordan ta kontakt for samarbeidende personell. I hvilke saker. Hva slags informasjon trenger fastlegen. Hvordan samarbeide. Hva skal stå i epikrise når helsehjelp avsluttes. Ses i sammenheng med [barn og unges psykiske helsetjeneste](#).
- Barn som pårørende: Samarbeidsavtale mellom psykisk helse – og rustjenesten, fastlegene, barnetjenestene, skoler og barnehager. Definere mulighetsrommet i taushetsplikten. Innarbeide informasjon som gis til alle barn som pårørende. Barn som pårørende inngår i alle kompetanseplaner og opplæringsplaner.

- Samarbeidsrutine med DPS og BUP: «Jeg vil gjerne sende en informasjon til ditt barns pedagog/lærer. Det pleier vi å gjøre. Da kan de hjelpe med å støtte barnet ditt og være på vårt lag.»
- Ha regelmessige fagdager med oppdatert informasjon til ansatte i Averøy kommune, slik at vi sørger for at alle ansatte skal få god kompetanse på å oppdage tidlige vansker hos barn og unge. **Skape gode faglige møteplasser for kommunens ansatte.**

Utviklingspotensialet ligger i å både videreutvikle strukturer for samarbeid og en samhandlingskultur preget av konstruktive forbindelser på tvers av fagperspektiv og organisatoriske grenser, som til sammen gir gode og sammenhengende løsninger for innbyggerne.

Vedlegg som skal være med i planen

1. Forslag til tiltak i forbindelse med forebyggende plan for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer i Averøy kommune
2. -[Stortingsmelding 6, Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap.](#)
3. -[NOU 2017:12 Svik og svikt Nasjonalfaglig retningslinje for tidlig oppdagelse av utsatte barn -og unge](#)
4. -[Ungdata 2022 for Averøy kommune](#)

Vedlegg :1.Forslag til tiltak i forbindelse med forebyggende plan for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer i Averøy kommune.

I forbindelse med arbeidet med den kommunale planen for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer, ser man at satt i system, er det mange gode tiltak i Averøy kommune. Likevel er det viktig å løfte frem nye ønskede tiltak for at dette arbeidet skal kunne videreutvikles og ivareta kommunens barn og ungdom på en best mulig måte. Det er svært viktig at Averøy kommune prioriterer forlengelse av disse tiltakene.

I tillegg kommer disse ønskene fra de ulike innsatsene som har vært med i utarbeidelse av plana:

Forslag til forbyggende tiltak som Averøy kommune ikke har i dag.

- Ungdomsklubb/åpen skole rett etter skole og utover ettermiddag (uten lærere, men med ungdomsarbeidere/miljøterapeuter)- der ungdommene kan gjøre lekser, game, spille spill, ha åpent bibliotek, spise enkel middag, være sosiale (Bør være et gratistilbud). Mulighet til å bruke idrettshall.
- Uteområde som innbyr til aktivitet for de som ikke liker ballspill (skaterampe, bordtennis, klatre/styrke stativ, grønt areal, andre spill som kan brukes utendørs (fussball og lignende)
Et fellesområde (kantine/ gruppeområder) der elever kan treffes på tvers av trinn eller henge i friminuttene.
- Åpen samfunnshall/turbofrosk med tilbud om forskjellige aktiviteter og inspektør som passer på i friminuttene. (oppgradering av spill og utstyr der inne)
- Ressurser til å starte opp alternative undervisningstilbud og personale som kan lede disse (verksted med mekking av bil, sykler, gressklippere o.l) Muligheter til å komme seg til ulike aktiviteter (klatresenter, badeland, frisbeegolf, fjellturer osv.) Flere og flere elever strever med å passe inn i skolen slik som den er nå. Disse MÅ vi ta vare på, på en fornuftig måte, slik at de kan lære seg praktiske ferdigheter og føle seg til nytte, samt lære seg å være sosial.
- Introduksjonsprogram/veiledning for alle personer som kommer fra annet land. (arbeidsinnvandrere for eksempel)
- Organisert utstysbyttedag.
- Fritidskontakter og/eller flere støttekontakter.
- Skyssordninger
- Sommerskole
- Gratis hall- og baneleie.
- Øke kontantkassen og øke mulighet for å få hjelp via kontantkassen.
- Åpen svømmehall hele året.
- Sommerjobb og/eller helårsjobb for ungdom som kan være ordensvakter/aktivitetsledere i Kårvåg fotball hall og Nordmøre arena for eksempel slik at barn og unge har en møteplass på helg og sommer med tilsyn og aktivitet.
- Barne- og ungdoms koordinator/kontakt.
- Homestart

- Robusteforeldre/ICDP for ungdomsforesatte.
- Kart over turområder/lekeplasser på hele øya.
- Heltidsskole.
- FFO: Fotballfritidsordning slik som dette: [Informasjon | Fotballaktiviteter AS](#)
- [utsett](#)

